

ותן חלקנו בתורתך

מאת כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א

נקודות למחשבה
והתעמקות בענייני
פרשת מקץ
תשפ"א

www.rachlin.org.il

**להצטרפות לרשימת תפוצה הוסיפו את המס'
02-6520002 לאנשי הקשר ושלחו 1.**

הערה: מאמר זה הינו תמלול של שיעור בפרשת השבוע שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א.
לא הוכנסו שינויים על מנת לשמר את הסגנון המקורי.

פרשת מקץ תשפ"א – "טבע", "מעל הטבע בתוך הטבע" ו"מעל הטבע"

שבוע טוב! ערב טוב, חיים טובים! מה שלומכם? חנוכה שמח!

נתחיל בסיפור על רבינו הבעל שם טוב הקדוש והאהוב: בערוב ימיו כשהיה חלוש ושוכב על המיטה, בא אחד התלמידים הבכירים שלו לשאול אותו כיצד מרפאים חולים על ידי סיפור מעשיות. זאת אומרת, באמצעות זה שמספרים סיפורי צדיקים, כל מיני מעשיות – גורמים לאיזושהי זכות, וזה גורם לזה שאפשר לרפא את החולים. בעזרת ה' רפואה שלימה באמת לכל החולים וכל החולות!

ואז הבעש"ט ישב על המיטה והתלהב, כדרכו בקודש, והתחיל לבעור ככה ולהסביר לחסיד הזה ששאל אותו איך לפעול. וככה הוא דיבר. פתאום, אחרי כמה זמן, הגיעה בתו הצדקנית מרת אדל ואמרה: "אבא, הגיע הזמן לאכול". ואז החסיד אמר: "כן, נכון, הגיע הזמן לאכול. כבר מאוחר והרב צריך לאכול."

ואז הבעש"ט אמר: "אוי, אוי, אוי! מה עשית? למה גרמת?! את לא יודעת מה היה פה – מצד אחד עמד אחיה השילוני הנביא, מצד שני עמד אליהו הנביא זכור לטוב. הם אמרו לי מה להגיד ואני הייתי אומר את התורה – וכשאת באת, כל זה נפסק והם הלכו". זה הסיפור. מי שרוצה לקרוא במדויק, שיסתכל בשבחי הבעש"ט.

ועכשיו קצת נתעמק: מה הולך פה? הבעש"ט, יש לו גילוי עצום של שתי נשמות – של אליהו הנביא ואחיהו השילוני, שהיה רבו האישי. מלמדים אותו סודות איך לרפא חולים באמצעות סיפורי מעשיות. הוא מלמד את זה את החסיד.

אז יש פה: את החסיד – שמרוויח מזה, את כל עם ישראל – שמרוויח מזה כי החסיד בודאי יספר את זה וילמד את זה את הצדיקים הלאה. הבעש"ט עצמו – יש לו גילוי של שני הקדושים

העליונים האלה, גם רבו וגם אליהו הנביא זכור לטוב. שניהם מלמדים אותנו – אז גם להם יש יתרון בזה שהם באים ללמד. גם להם יש זכות, גם לבעש"ט יש זכות, כולו מואר.

ופתאום, הגיע הזמן לאכול – ענייני העולם הזה, ענייני החומר, ענייני האוכל, שכנראה באמת הגיע הזמן שלו לאכול. אם לא – בן אדם בסכנה, אם הוא לא אוכל. אז באה הבת הצדקה ומביאה לו את האוכל – ונפסק הגילוי. אז נפסק הרווח, אבל כל זה בהשגחה. הכל בהשגחה עליונה. "הכל בידי שמיים חוץ מיראת שמיים".

כנראה שלא היתה זכות לְפָרֵט יותר ממה שהוא פירט, ממה שהם לימדו אותו. למה הם לא נשאר שם ונתנו לו לאכול? את זה אנחנו לא יודעים. יש מצב שהם יכלו להישאר או לחזור. כנראה שזו היתה עת רצון, זמן של התעלות מיוחדת – זמן מיוחד, התעלות מיוחדת. והיו מקרים כאלה גם, הרבה סיפורי צדיקים, שהצדיק ישן והעירו אותו – הוא אמר: "חבל שהערתם אותי! הייתי כבר בעולמות העליונים. יכולתי לפעול ישועות". כהנה יש הרבה סיפורים.

אם כן, אנחנו רואים פה: "טבע" – שזה החסיד, "מעל הטבע בתוך הטבע" – זה רבינו הבעש"ט הקדוש. אחיהו השילוני ואליהו הנביא, הנשמות שלהם – לגמרי "מעל הטבע", אבל משפיעים לתוך ה"טבע". והצדקנית שמביאה את האוכל, הבת, עושה כיבוד אב – גם כן ב"טבע", דואגת לו, והגוף של רבינו – שהיה צריך את האוכל כי אם אין גוף גשמי, בן אדם לא יכול להיות בעולם הזה.

את זה רציתי ככה להראות, את היחסים בין ה"טבע", "מעל הטבע", "מעל הטבע בתוך הטבע" – מה קודם למה, ובכל זה – ההשגחה הכללית והפרטית, כי זאת לא רק ההשגחה הפרטית שהיתה שמה לבעש"ט ולבת הצדקנית ולחסיד ששאל, אלא כל עם ישראל יכול היה להרוויח מזה, כל העולמות יכלו להרוויח מזה אם היה עוד גילוי. כל פעם שיש גילוי יש 'בדיקה' בשמיים האם יש זכות או אין זכות. השי"טן הזה מקטרג ומנסה למנוע את השפע לרדת, את הגילוי להתגלות.

ומכאן אנחנו עוברים לחייו של יוסף הצדיק: יוסף הצדיק היה צדיק נסתר. הוא היה צדיק גם בבית אביו עד גיל שבע עשרה, הוא היה צדיק. אביו אהב אותו. יעקב אבינו אהב אותו יותר מכל בנו, ונתן לו כנראה את הבגדים של אדם הראשון שזאת כתונת הפסים, ולימד אותו את כל תורתו – אז ודאי שהיה צדיק.

האחים חשדו בו שהוא לא צדיק – שהוא מוציא דיבתם רעה ושאוּלִי הוא 'קליפה' של הקו האמצעי וכן הלאה, ומכרו אותו. בסוף הוא הגיע לבית פוטיפר במצרים, וגם שמה פוטיפר ראה כל הזמן, ככה מובא, שה' מצליח בידו – הרבה דברים מעל הטבע היו שם בבית.

ובכלל – אסנת היתה גדלה שם בבית, ואף אחד לא חשב שהיא יהודיה ושהיא בת זוגתו של יוסף ושבסוף היא תתחתן איתו. רק לאחר שהתגלתה גדולתו של יוסף והוא נהיה משנה למלך, משנה לפרעה, שליט על כל הארץ, המשביר הגדול, כל בנות מצרים הביאו לו מתנות. כל אחת רצתה לזכות בו. והיא, אסנת, לא היה לה שום דבר להביא, חוץ מטס של זהב ששם לה על צווארה יעקב אבינו כשהוא שלח אותה מהבית – כי האחים רצו לפגוע בה בגלל שהיתה הבת של שכם בן חמור מהסיפור עם דינה. היא בת דינה, הבת של יעקב אבינו. אז הוא שלח אותה, והיא הגיעה למצרים. והיא לא זכרה כלום, היא לא ידעה כלום, היא גדלה בבית פוטיפר. רק היה לה את הקמע הזה, את הטס הזה של זהב שהיה כתוב שמה ש'תדעו לכם שהיא בת של יעקב', יעקב אבינו. זה היה כתוב בלשון הקודש, ואף אחד לא ידע לקרוא מה כתוב שם.

אז כשהגיע הזמן ורצו למצוא זיווג ליוסף הצדיק, כל אחת הביאה מתנה, היא אמרה: "טוב, זה מה שיש לי, אני אתן". ואז הוא קרא את זה והבין שהיא נשלחה לו משמיים – היא בת של יעקב אבינו, ונשא אותה לאישה, ויצאו משמה אפרים ומנשה. פלא פלאים!

אז ההתגלות שלו האמיתית מתחילה במה שכתוב: "וירצוהו מן הבור". יש את יוסף הצדיק כשהיה בבית פוטיפרע, יש את יוסף הצדיק כשהיה בכלא בבית הסוהר. ויש את הרגע שמעלים אותו משם – ואז הוא מחליף את השמלות שלו ומתכוון לפגישה עם פרעה. בן שלושים היה כשהוא פגש את פרעה.

ואז הוא מעלה אותו לגדולה. ואז צריכים לבוא האחים שלו, ואפילו יעקב אבינו בעצמו בסוף הגיע, שבעים נפש, אבל בהתחלה באו האחים והשתחוּו אפיים ארצה – מה שהוא ראה בחלומות, החלומות התקיימו. במקום שיתקיימו לטובה בארץ ישראל – אם היתה ביניהם אהבה ואחדות ולא היו מוכרים אותו, אולי היתה באה הגאולה אז – אז הם לא רצו לקבל את ההשפעה ממנו כי הם לא הכירוהו.

גם אז הם לא הכירוהו וגם במצרים הם לא הכירוהו. הוא הכיר אותם, אבל הם לא הכירוהו – בעיה. ובסוף במקום להשפיע את השפעתו בארץ ישראל ובקדושה, הוא היה צריך להיות שליט במצרים על "ערוות הארץ" שמה בגלות, היו צריכים לבוא להשתחוות לפניו, ובסוף גם כן השתעבדו, השתעבדנו במצרים רד"ו שנה. הכל כמובן בהשגחה, יש בזה סודות וסודי סודות וסודי סודות – מידה כנגד מידה, וכן הלאה.

אז אנחנו רואים עוד פעם כאן עניין של גילוי: גילוי "מעל הטבע בתוך הטבע" – זה היה בבית פוטיפר כשהוא ראה שמה ניסים ונפלאות, שהיתה הברכה מצויה, ואחר כך גם כן כשהוא פתר את החלומות, ואחר כך גם כשהיה בבית הסוהר והכל מצליח בידו, ה' מצליח בידו כל מה שהוא עושה, גם ראו דברים שמה מעל הטבע – עדיין הוא היה בבית הסוהר, עד שהגיע הזמן שלו לגדולה – "וירצוהו מן הבור".

ואז הוא בא לפני פרעה, פתר לו את החלום. גם כן, החלום – זה על ידי מלאך בדרך כלל, או שד או מלאך. המלאך, זה המלאך גבריאל, גם היה רבו שלו. המלאך גבריאל, הוא אמר לו שהאחים שלו הלכו "דִתְיָנָה", והוא פגש אותם. ועכשיו כל החלומות הם עניין של המלאך גבריאל. והוא עלה לגדולה "מעל הטבע", הוא צפה את העתיד, מה עתיד להיות.

אז יש את הבחור הזה שהיה עבד, ואחר כך הלשינו עליו עלילות שווא, אחר כך שמו אותו בכלא, אחר כך העלו אותו מהכלא בגלל הגילויים שהוא הביא לשר האופים ושר המשקים – זה גילוי של החלומות, הפתרון של החלומות, וכך היה בדיוק, מה שהוא אמר התקיים. ואז הוא גם בא לפרעה וגם מה שאמר לפרעה התקיים. ואז לקחו אותו 'לנצל אותו', כמו שאומרים היום, את הגדלות שלו. קראו לו "אברך", והוא היה מסתובב בכל מקום ומארגן את כל התבואה לשנות הרעב שיבואו, שבע שנות הרעב שיגיעו, ואת כל הכלכלה של מצרים.

כל מה שהוא עשה, כל הגדלות הזו העצומה שהוא הגיע – גם גשמית: כתוב שהוא בנה לו ארמון ענק, לקח מלא זמן עד שבנו אותו, היו לו ארבעים וששה אלף חיילים סרים רק למשמעתו, בעצם הוא כמעט היה כמו פרעה, רק את הכסא הוא הגדיל ממנו, זה הכל – כל הגדלות הזו, ובסוף באים האחים, זה בפרשה הבאה כן, יש את ה'חיכוך' בהתגלות הסופית שלו, והם מבינים מיהו – זאת היציאה מההסתר לגילוי, כמו שרבינו הבעש"ט עד גיל שלושים ושש גם כן היה נסתר, לא ידעו עליו כלום, פה ושם כמה אנשים ראו דברים, ראו ניסים, אפילו הגויים ראו ניסים ממנו – כשהגיע הזמן משמיים להתגלות, הוא התגלה.

וגם בחנוכה – הכל קשור לאותו עניין: "טבע", "מעל הטבע", "מעל הטבע בתוך הטבע", "הסתר", "גילוי". כשגברו העוונות וככה היו כל גזירות השמד עד שהמכבים לא יכלו כבר לסבול ויצאו למלחמה – זה עדיין התחלה, זה עדיין ב"טבע", עשו מסירות נפש. ואז מעטים מול רבים – זה כבר "מעל הטבע בתוך הטבע". מי יכול לנצח את יוון? והנה הם ניצחו. אז נכנסו לבית המקדש – ב"טבע מעל הטבע". מצאו את הפך, שיכול להיות 'מקרה' שנשאר איזה פך טהור

בחותרם של כהן גדול, פך אחד, ופתאום נס חנוכה שהיה מספיק ליום אחד והספיק לשמונה ימים, עד שהצליחו להכין עוד שמן – אז זה גילוי "מעל הטבע", אבל "בתוך הטבע".

ולכן יש את "פרסום הנס". צריך לפרסם את הנס בכל דור ודור, וזה הולך וגדל כל יום. כמו שאצל הבעש"ט – עלה, הלך וגדל הנס כל יום, וההתגלות שלו כל יום, ואצל יוסף הצדיק אותו דבר, כשהתחיל כבר לעלות קרנו אז כל יום הלך וגדל – כאן גם כן, בפך השמן, הנס, כל יום מוסיפים עוד נר. והנר, זה גילוי של האור בתוך החושך, הולך וגדל עד שכל החנוכה מלאה, "זאת חנוכה", ובעצם זו הגאולה השלימה.

גם עכשיו, אחרי אלפיים שנות גלות עם ישראל עולה לארץ – זה בעצם "מעל הטבע בתוך הטבע", אחרי השואה הנוראית, ובכל זאת זה לא ב"טבע" שקמה המדינה הקטנה הזו, שמי חלם שהיא תחזיק מעמד בכלל, וכל המלחמות שעברו פה – עוד פעם מעטים מול רבים, לא היו אמצעים להילחם, לא היה כלום. באו אנשים מהשואה ונלחמו. ועם ישראל חי, ברוך ה'! עם כל העלויות והירידות שיש במהלכים והסתעפויות, ובכל זאת היום מדינת ישראל ברוך ה' מעצמה אזורית ואולי עולמית גם מכמה בחינות. זה הכל ב"טבע", אבל זה "מעל הטבע".

אם אבא שבשמיים לא רוצה – שום דבר לא קורה. אם בן אדם יש לו שכל – זה בגלל שה' נתן לו, אם יש לו בריאות – זה בגלל שה' נתן לו, אם יש לו פרנסה – זה בגלל שה' נתן לו. אם יש לו כשרונות – זה בגלל שה' נתן לו. כל דבר שיש לו, זה רק בגלל שה' נתן לו. זה באופן פרטי לכל בן אדם. צריך להבין את זה ולזכור את זה. לא בגלל הזכויות, זה מתנות מאבא משמיים.

וגם כלל עם ישראל – כל מה שיש לנו זה בגלל שה' נתן לנו, הצלחה בגשמיות וברוחניות, גם המנהיגים צריכים לזכור את זה תמיד: כל מה שיש להם, זה הכל מתנות מה'. ואם הם מצליחים, זה מתנות מה'. ולמה ה' עושה את זה ככה? כי הוא בחר בנו מכל העמים. אנחנו קיבלנו על עצמנו את תורתו, עול מלכות שמיים ועול מצוות, "ממלכת כהנים וגוי קדוש".

וזה התפקיד שלנו, כמו החנוכה, להאיר בחושך, "אור לגויים" בסופו של דבר. להפוך את כל העולם הזה מה"טבע" ל"מעל הטבע", כי 'התאוה לו יתברך להיות לו דירה בתחתונים' – הוא רוצה להשכין את שכינתו בעולם הזה בקודש הקודשים.

אז בשביל זה יש את עם ישראל, יש את התורה, יש את כל מה שעובר עלינו כל הדורות, כל התיקון המזעזע הזה של כל הגלות הארוכה והאימה הזו. ועכשיו זמן התקומה – שזה גם כן לא ברור, זה לא בדיוק לפי מה היינו מצפים, שכולנו כבר נהיה צדיקים והכל יהיה לפי התורה, אבל זה הולך בשלבים, בשלבים כמו החנוכה. גאולתן של ישראל 'קמעא קמעא', 'כאיילת השחר', הולך ומאיר הולך ומאיר.

אז עכשיו ברוך ה' עם ישראל מתחזק פה במדינה, בארץ ישראל, מבחינה גשמית, בטחונת וכל הדברים האלה. גם מתחזק רוחנית, כולנו מתחילים לחזור בתשובה. ככל שנחזור יותר מהר יותר טוב – פחות צרות, פחות דינים, פחות מחלות, פחות איומים.

שתבינו, למה יש צרות? למה יש מחלות, ה' ישמור? למה יש מלחמות? מפני העוונות. אם יש עוונות – אבא שבשמיים רוצה להשפיע כל הזמן טוב, אבל אם יש עוונות – יש קטרוגים ה' ישמור, וקטרוגים מונעים את השפע. ואם מונעים את השפע, זה כבר מחלות וחושך וצרות ולחצים. ככה נחרב בית ראשון, ככה נחרב בית שני. ה' ירחם עלינו בדור הזה שלא יחרב כלום, שרק יבוא משיח במהרה בקרוב ברחמים.

וצריך להבין שאנחנו גם כן בבחינה הזו – "ויריצוהו מן הבור". את זה אולי אפשר להגיד מהזמן שקמה המדינה, שעם ישראל פתאום עצמאי. אז הוא לא עצמאי מאה אחוז כי הוא תלוי גם

באומות העולם, במעצמות וכל זה, אבל אין מה להשוות למה שהיה קודם. אז זו הבחינה הזו של יוסף, "ויריצוהו מן הבור". זה מתחילת קום המדינה עד שיבוא משיח, הולך ומתרבה האור, הולך ומתרבה האור.

כן, נכון, יש גם חושך, יש צרות, יש קטרוגים – זה בגלל חוסר התיקון. אם היינו כבר מתוקנים, אז זה כבר היה מגיע, וכבר היה "מעל הטבע" לגמרי, שה' יתברך יראנו נפלאות גם בגאולה האחרונה כמו בגאולה הראשונה, גאולת מצרים. וזה מתקרב, עם קצת כאבים, יותר כאבים, פחות קשיים, יותר הבנה, פחות הבנה. זה המהלך.

יש פה מהלך שהולך ומתגלה: קודם כל, אין בעולם היסטוריה כזו של עם כזה. זה כבר גילוי עצום. אלפיים שנה בגלות – כל עם אחרי איזה דור נגמר. אנחנו לא נגמרנו, אנחנו חוזרים לפה כמו שכתוב בנביאים, וכולנו עם אחד, 'כאיש אחד בלב אחד'. יש מה לתקן כמובן, אבל באופן כללי. פלא פלאים!

ולמרות כל הקטרוגים וכל המלחמות וכל הצרות – עם ישראל חי וקיים וממשיך, ודוגמא לגויים, וזה הולך ומתרבה, האור והגילוי וההבנה. רק שלא נתגאה, ותהיה אחדות ואהבה במקום שנאה ומחלוקות, נשמור את התורה, ויבוא אבא שבשמיים בקרוב, יתגלה על ידי משיח צדקנו בגאולה השלמה. ואז יהיה תיקון גם למכירת יוסף, סופית, ולכל הדברים האלה, האמת תתגלה, הקדושה תתגלה, המשיח יתגלה בעזרת ה' במהרה!

לחיים! לחיים! לחיים!

חנוכה שמח!

לחיים! לחיים!

רפואה שלמה לכולנו.

שבת שלום ומבורכת לכל בית ישראל.

לצפייה בשיר החדש 'פך טהור' סרקו את הקוד

